

Doktrinální instrukce Francouzské biskupské konference

O uzdravování rodových kořenů skrze eucharistii

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE

PRAHA 2010

Úvod

Komise pro nauku víry ČBK vydává překlad doktrinální instrukce Francouzské biskupské konference (FBK), která se zabývá především tvrzeními amerického katolického řeholníka (klaretiana) P. Hampsche v knize Uzdravení rodových kořenů skrze eucharistii (La guérison de l'arbre généalogique par l'eucharistie, 1986, Goleta, Californie, USA, francouzský překlad 2002). Tato skutečnost může u někoho vzbudit údiv, protože tato kniha v České republice nebyla vůbec publikována a ani nám není známo, že by se závěry této knihy v našich podmínkách v nějaké míře aplikovaly. Komise však přikročila k tomuto kroku, protože se tato instrukce zabývá i širším problémem, a to takzvaným uzdravováním rodových kořenů a s tím souvisejících otázek – když se to zjednoduší na tu základní – trestu za viny někoho jiného, v tomto případě za viny našich předků. Jak mohou viny našich předků ovlivňovat naši současnou duchovní situaci nebo situaci naší psychiky, to se ale v tomto směru ne vždy jasně rozlišuje. V našich podmínkách tuto otázku nastolila a rozvířila publikace K. McAlla Uzdravení rodových kořenů, jež v originále zní Healing of the Family Tree (London: Sheldon Press 1982, česky vyšlo v Kostelním Vydří r. 2007), ve které „autor je přesvědčen, že mnozí pacienti trpící zdánlivě příznaky psychických nemocí jsou ve skutečnosti obětí negativní duchovní zátěže svého rodu a jeho historie“ a mnozí lidé se v důsledku toho utíkají ke svým kněžím, aby je od těchto negativních vazeb s jejich rodem pomocí nějakých speciálních modliteb, mnohdy připomínajících až exorcismus, „rozvazovali“.1

Pod touto negativní zátěží se často myslí nějaké minulé prokletí, ale i praktikování spiritismu, magie, okultismu... Vytvořil se zde jistý prostor na předávání zátěží pocházejících z parapsychologických skutečností z generace na generaci, což do této doby nebylo jasně prozkoumáno. Jistě to odporuje tradici a učení Církve, ale je třeba dát jednoznačněji fundovanou odpověď a zdůvodnění.

Instrukce FBK dává jasnou odpověď. Pokud jsou to nějaké zděděné psychické zátěže, má se to řešit přirozenou cestou, pokud jsou to – jak se to autor snaží experimentálně ukázat – důsledky hříchů předchozích generací duchovně zatěžující jedince, tak to by znamenalo, že člověk duchovně trpí trest za vinu svých předků. A tato druhá možnost se v této doktrinální instrukci francouzských biskupů jednoznačně odmítá. Není to v souladu s učením a praxí katolické Církve. Někaké parapsychologické přenosy (o kterých se zde podle našeho názoru často hovoří) se neberou v úvahu.

Na podporu jejich tvrzení můžeme dodat ještě některé další argumenty. V souvislosti s potřebou uzdravování rodových kořenů se často předkládá citát z knihy Exodus: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají.“ (Ex 20, 5)

Už ale svatý Tomáš Akvinský ve své Sumě teologické, když se ptá, Zda někdo je trestán za hřích jiného, podává tuto exegezi Ex 20, 5. Píše: „Mluvíme-li o (tělesném) trestu, který má ráz léku, tak se stává, že jeden je trestán za hřích druhého. Avšak duchovní tresty nejsou léčivé, protože dobro duše není zařízeno k jinému lepšímu dobru. Proto v dobrech duše nikdo netrpí škodu bez vlastní viny. (...) Hříchy otců jsou trestány na synech, protože synové, v hříších rodičů vycpaní, jsou náchylnější k hříchu, jak pro zvyk, tak také pro příklad otců, jaksi pod-

léhající jejich vážnosti; jsou také hodni většího trestu, jestliže se nenapravili, vidouce tresty otců. Proto také dodal: „do třetího i čtvrtého pokolení“, protože lidé tolik obyčejně žijí, že vidí třetí i čtvrté pokolení; a tak navzájem i synové mohou vidět hříchy rodičů k napodobování, i otcové tresty synů k bolesti.“ (Tomáš Akvinský, STh. I-II, q. 87, a. 8, Olomouc 1938, s. 704).

V Písmu nacházíme i jiné citáty, které se dají vztahovat k dané problematice. Například: „V oněch dnech už nebudou říkat: ‚Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby‘, nýbrž každý zemře pro vlastní nepravost. Každému, kdo jí nezralé hrozny, budou trnout zuby.“ (Jer 31, 29–30). Tady prorok Jeremiáš zvěstuje princip osobní zodpovědnosti, který pak dál Ezechiel formuluje právními termíny: „Co si myslíte, když říkáte o izraelské zemi toto přísloví: ‚Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby‘? Jakože jsem živ, je výrok panovníka Hospodina; toto přísloví se už nebude mezi vámi v Izraeli říkat. Hle, mne patří všechny duše; jak duše otcova, jak duše synova jsou mé. Zemře ta duše, která hřeší“ (Ez 18, 2–4). Neštěstí v roce 587 před Kristem nutilo dívat se s větší pozorností a bolestí na problém utrpení nevinných. Stará odpověď založená na solidaritě už víc nestačí a začíná se týkat hodnoty individua před Bohem.

K přiblížení vztahu viny a trestu uvedeme následující zestručněný rozbor svatého Tomáše Aquinského v jeho díle De malo, q.1, aa. 4-5 (O zlu):

„V inteligentním a rozumovém stvoření, tedy v člověku a v andělovi, se zlo rozděluje na vinu a trest (colpa a poena). Vina pochází ze svobodné vůle; nezřízený akt vůle má přirozenost viny; nějaký člověk je haněn a obviňován proto, že svobodně vykonal nějaký nezřízený skutek.

Důvodem trestu je vždycky vina (vlastní).

K přirozenosti trestu patří tři věci:

- první věc, která patří k přirozenosti trestu, je ta, že má vztah s vinou; říká se, že člověk je potrestán tehdy, když dobrovolně způsobí zlo
- druhá věc, která patří k přirozenosti trestu, je ta, že vůle ji odmítá; vždyť vůle každého inklinuje k vlastnímu dobru, a tak nedostatek vlastního dobra odpuzuje vůli
- třetí věc, která patří k přirozenosti trestu, je ta, že způsobuje určité utrpení; utrpení, které nepochází z vlastní vůle, ale od něčeho vnějšího

Jak se od sebe liší trest a vina?

Třemi způsoby:

- trest se odlišuje od viny tím, že vina je zlem samotného skutku a trest je zlem konajícího, například člověka: ten, co konal je potrestán
- trest se odlišuje od viny tím, že vina vychází z vůle toho, kdo konal, a trest je proti vůli toho, kdo konal
- trest se odlišuje od viny tím, že vina je v **aktivním** konání a trest je v **pasivním** snášení

Co je větší zlo: vina nebo trest?

Je možné ukázat, že vina obsahuje absolutně (nesrovnatelně) větší podíl zla než trest.

Svatý Tomáš to dokazuje čtyřmi důvody:

- vina má větší podíl na zlu než trest, protože je to **vina, která uvádí do hříchu člověka, ne trest**; Dionýz Areopagita říká, že „není zlem být potrestán, ale zasloužit si trest“; z toho vyplývá, že zlo viny má větší podíl na zlu než zlo trestu
- vina má větší podíl na zlu než trest, protože vina je dál od Boha než trest; vždyť Bůh může být autorem trestu, ale nikdy ne viny; a protože Bůh je podstatou dobra, vina, která vzdaluje od Boha, má omnoho větší podíl na zlu než trest; vina je tedy větší zlo než trest
- vina má větší podíl na zlu než trest, protože Bůh ve své nekonečné moudrosti někdy dovolí zlo trestu, aby zabránil zlu viny, a nikdy ne opačně; když lékař odřeže ruku, aby nezemřelo tělo, je jasné, že odřezání ruky je menším zlem než zničení těla; když Boží moudrost dopustí

- nějaký trest, aby se zabránilo vině, je to znamením, že Bůh považuje vinu za větší zlo než trest; je proto zřejmé, že vina je větším zlem než trest, který byl uložen, aby se zabránilo vině
- vina má větší podíl na zlu než trest, protože zlo viny spočívá v konání, zatímco zlo trestu spočívá v trpení; samotný zlý skutek se už sám projevuje jako zlo; kdo je naopak vystaven nějakému zlu, ten neukazuje své zlo; vina tedy v sobě obsahuje větší podíl zla než trest.“

Z předchozího zjišťujeme, že **není možné oddělit trest od viny**: buď od viny spáchané nebo od viny možné jako ochranu před vinou budoucí, a v žádném případě nemůže člověk trpět duchovní trest za vinu někoho jiného. Rodové kořeny, ať jsou v jakémkoli stavu, ať naši předkové vykonali cokoli nedobrého, nemohou v žádném případě Bohu bránit, aby člověka, který se k němu s upřímnou vírou utíká, nevyslyšel.

Je však v každém případě dobré a vhodné podporovat, aby se lidé modlili za uzdravení živých (i za mrtvé v očistci) i za sebe sama. Dát sloužit mši svatou za živé, ale i za duše v očistci, se u nás běžně praktikuje. Za každého zemřelého – jak nás učí katechismus – se můžeme v naději modlit, konat kající skutky, dávat almužny, pro jeho dobro sloužit mše svaté, získávat odpustky (srov. KKC, 1032). Z hlediska katolické nauky je však nepřijatelné – jak to vyplývá i z dokumentu Francouzské biskupské konference – předpokládat nějaké duchovní zlo pocházející z minulosti už nežijících, ale nám blízkých osob, a odstranitelné nějakou modlitbou druhé osoby. Z minulosti může pocházet nějaké zlo, i duchovní, jako je například zlý příklad a pohoršení, nevhodná výchova, špatné návyky..., to má hlubší kořeny a s tím je třeba dlouhodobě pracovat, usilovat se změnit svou mentalitu některými i asketickými cvičeními, často se modlit a přistupovat ke svátostem. Je třeba dobře si to uvědomit a nepřenášet své hříchy a hříšné náklonnosti jenom na druhé a pak očekávat osvobození opět jenom od druhých. To by popíralo naší svobodnou vůli a naši vlastní zodpovědnost za spásu! Osvobodí nás jenom Bůh, jeho milost, ale ne bez naší aktivní spolupráce! Nepodléhejme iluzím rychlého a jednoduchého řešení svých někdy i velmi závažných problémů, ale s pomocí Boží milosti se usilujme dělat vše, abychom to – pokud je to vůle Boží – změnili.

Praha 20. října 2010

Komise ČBK pro nauku víry

Mons. Dominik Duka, arcibiskup pražský

Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický

Mons. Ladislav Hučko, biskup-apoštolský exarcha